

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Disputationes Chirurgicæ Selectæ

Haller, Albrecht von

Lausannæ, MDCCLV.

VD18 90538889

Caput III. Optima suffusionem per acum curandi ratione.

urn:nbn:de:gbv:45:1-16577

cum si quis cum sede cataractæ compararet, debet protinus difficultatem perspicere, quæ cum hac deprimendi ratione necessario conjuncta sit, & de qua ipsi medentes frequenter conqueruntur [n]. Præterea manifestum est, ut lens infra vitreum abscondatur, debere ibi processus ciliares a vitrei membrana solvi, ac lacerari, quod sine uveæ pressione irritationeque fieri non potest, tum vero retinam quoque, ad processus usque ciliares pertinentem, non parum vexari [o]. Neque vero in quem locum deprimatur lens, eo tantum ciliarium processuum læsio sit, verum etiam in opposito debet, & potest facile in toto ambitu, eorundem processuum a vitrei membrana separatio, fieri [p]. Oportet etiam maxime tum fieri, ubi quis medentium præcepta secutus, secundum quæ acus superiori cataractæ parti admovenda est, hoc tantum loco velamenti anteriorem partem incidat. Neque poterunt processus ciliares lacerando a vitreo separari, quin sanguinis quædam, ex ruptis vasculis, in aqueum effusio fiat [q], quæ etsi per se periculosa non est, est tamen, quatenus aqueum turbando impedit, quo minus evitari uveæ læsio possit, & lens infra vitreum deprimi. Præter hæc si cortex lentis iusto mollior est, annon abradi ab eo facile aliquid potest, quod velamento, maxime disrupto, inhærens in sede lentis maculam quamdam obscuram apparere faciat [r]? Tandem vero, quo sæpius debet, quoque fortius ad lentem recondendam, acus imprimi, eo magis, cellulis disruptis, solvi vitreum humorem oportet, quo pariter atque quod solutus cum aqueo confunditur, minus porro ad frangendos lucis radios, colligendosque in unum aliquod punctum aptus fit [s], nisi fortassis etiam, ejusdem circulatione, propter cellulas disruptas, turbata, sensim aliquid de pelluciditate sua amittit.

CAPUT III.

Optima suffusionem per acum curandi ratione.

§. I.

Suffusionis igitur per medicamenta curatio fere nulla est. Neque licet etiam semper ita per acum tollere, ut visus perfecte restituatur. Quod cum

[n] Vid. *Antonius* loc. cit. p. 147.[o] An hinc fortassis retinae mutatio, de qua *Morandus* apud *St. Yves* Reponse à une lettre critique p. 17. & *Hist. de l'Acad. R. des Sc. A.* 1722. p. 24.[p] Vid. *Antonius* *Obs.* IV. & V. p. 127. 178. *Brisseau* p. 101 sqq. 186 sqq.[q] Hoc accidit *Brisseau* p. 103. *Conf. Antonius* p. 194. 211. & *St. Yves* p. 308 sq.[r] Vid. *Daviel* *Merc. de France* Juill. 1749. p. 216. Quod hic Chirurgus dicit metuendum esse, ne fiat, velamento relicto, id debet longe frequentius accidere, hoc lacerato.[s] Vid. *Brisseau* p. 197.

cum facere, propter varias causas, vere non liceat [a], dubitatur hodie, an tamen propter maturitatem queat. Nam antiquissima illa, atque ex opinione, de membranea cataractæ natura, orta sententiâ, de maturitate suffusionis ad felicem curationem necessâria, tam alte medentium animis inhæsit, ut, ante nostra tempora, nemo de illa dubitaret, & quamquam falsitas ejus opinionis fuerit a *Le Moine* [b] clare ostensa, tamen perpauci inveniuntur, quibus non ipsa, contra evidentiam ipsam, probetur. Ut vero *Le Moine* argumenta non repetam, neque hoc urgeam, ex medentibus alios velle maturitatem cataractæ ex ejus colore dijudicare [c], alios ex tempore [d], ex appendicibus *Antonium* [e], tantum non omnes ex consentientia; tumque etiam hoc fileam, quod medentes fatentur, non adeo certas maturitatis notas esse, ut non sæpe fallamur, quæ omnia ad infirmandam illam opinionem plurimum valent, facile tamen erit, ex natura crystallinæ cataractæ, de qua sola hic ago, ostendere, nullam omnino suffusionis crystallinæ maturitatem esse, quam nempe, propter felicem curationem, expectare debeamus. Nam lentem crystallinam, ubi opaca fit, sive duriozem aut contra molliorem fieri, sive servare naturalem consistentiam ponamus, præterquam quod inutile sit, maturitatem aliquam expectare velle, debet contra periculosam potius aut irritam curationem facere. Ut enim mollior facta vix integra, aut saltem non ita deprimi potest, ut non ex ea aliquid quasi mucosi velamento inhæreat, ita durior facta, sæpe ad minimum, acu vix ita prehendi poterit, ut velamentum lentis non lædatur [f]. Neque alia magnitudinis lentis ratio est, quæ quo magis per opacitatem minuitur, eo magis collabi, aut etiam rugosum fieri velamentum lentis debet, adeoque ad frangendos porro lucis radios minus aptum. Si vero turgidior lens fit, utique metus est, ne cum uvea concrefcens velamentum pupillam immobilem præstet, vel etiam præter modum dilatet [g]. Ut igitur suffusionis curatio sæpe possit, sine ullo periculo, ad menses plures, immo annos protrahi [h], atque ægroti ipsi rarius se solent, nisi omni videndi fa-

[a] Scilicet, non licet, si pupilla immobilis est, quod fere amaurosin adesse indicat, si cum vitrei aliquo vitio conjuncta, si per velamentum suum uveæ adhæret, atque in universum sit complicata.

[b] Quæst. an deprimendæ cataractæ expectanda maturatio. *Parif.* 1728.

[c] De coloribus suffusionis vide *Antonium* p. 158. & 147. & *Duddelum* variis in locis.

(d) Improbatur hoc *Brisseau* p. 58. 130. & *S. Yves* p. 288. 291. 316.

(e) *Loc. cit.* p. 118. 128. 145. seqq. conf. *S. Yves* p. 259. 314. sq.

(f) Vid. *Brisseau* p. 101. & *Daviel* *loc. cit.*

(g) Hanc speciem suffusionis sub nomine Protuberantiæ crystallini descripta habetur ab *Antonio* p. 228. sqq. Lentem semper minorem fieri *Petitus* scribit *Lettre contre Hecquet* p. 16.

(h) Exempla suffusionum plurium annorum, quæ tamen per acum curatæ fuerunt habet *Brisseau* p. 99. sqq. 185. *Antonius* p. 206. *Obf. VII.* & p. 213. *Obf. IX.*

facultate perdita, curationi per acum subicere, tamen optandum esse, deberentque medentes operam dare, ut quæ protinus curari suffusiones debeant, a cæteris distinguere discant. Neque est etiam metuendum, ne dum lens parum opaca deprimitur, quia distinguere ipsam perfecte non possumus, aliqua ejus particula remaneat, quæ deinde opaca facta irritam curationem faciat. Cum enim hoc non possit, nisi cum illa lente accidere, quæ ut opaca, ita quoque mollior fit, est tamen minus de incipiente, quam de inveterata quasi suffusione metuendum, modo lens adeo fuerit opaca facta, ut in universum a vicinis partibus distingui queat. An enim ita deprimatur, ut lucis radios intercipere non possit, debent medentes ex motu acus intelligere.

§. II.

Occupat medentium animos etiam præparatio ægri, temporisque faciendæ curationis delectus. Ex quibus ut illam, qualis scilicet solet præscribi ante operationes, in universum parum utilem esse existimo, ita mallem etiam multo rarius suffusionis curationi præmitteretur. Quo tamen non tam circulatoribus assentior, qui, de ægrorum statu parum vel nihil solliciti, protinus eorum curationem suscipiunt, quam me ab eorum sententia alienum esse profiteor, qui nulli non ægro sanguinem detrahunt, alvum purgant, & sanguinem purificantia auxilia dant, quæ fere, præterquam quod noxios humores perraro expellunt, aut mutant, sanguinis ut plurimum æstum concitant, motumque perturbant, ut, oculi irritatione per acum, animique commotione accedente, debeat humorum ad oculum concursus, atque periculosa ut plurimum inflammatio nasci. Utilissimum est, per aliquot septimanas, ejusmodi victus rationem instituire, & si quæ danda sunt, talia medicamenta exhibere, quæ cognito corporis vitio, tanquam suffusionis causæ, opposita sint [a]. Ex quo in sano corpore, & in quo cataracta, per externam aliquam causam, nata fuit, vel sine ulla prævia præparatione, institui curationem posse, consequitur, modo eorum sigillatim ratio habeatur, quæ in singulis corporibus possint humores ad caput concurrere facere, & alvus brevi ante clysmate eluatur, quam apertam esse permultum refert. Tumque ex hoc debet, æque ac ex iis, quæ contra opinionem de suffusionis maturitate dixi, manifestum esse, nullo non anni tempore posse, etiam sine metu periculi, suffusionis curationem suscipi, modo id tempus vitetur, quo propter æstum humida nostra turgent & quasi ebulliunt. Atque de anni tempore satis, & ita inter medentes convenit, ut omnes vernum & autumnale præferant; contra de die disputant, alique post, alii ante meridiem malunt curationem suscipere. Quam equidem disputationem inanem esse existi-

(a) De præparatione ægri placet mihi præ omnibus *Duddelli* sententia, vid. p. 153.

existimo, quoniam æger etiam matutino tempore potest cibum aliquem confortantem, atque, ut in universum decet, parcum assumere, neque est facile aliquid, quod ipsum impediatur etiam circa, vel post meridiem, somnum capere.

§. III.

Alias animadversiones positus ægri, & oculorum deligatio desiderat. Quamvis vero ea sit suffusionis curatio, quæ in obscuro aliquo loco, tuto fieri non possit, tamen etiam plenam neque desiderat lucem, neque ferre oculus posse videtur. Cum enim, qui vel per horam unam aut alteram in tenebris fuit, ubi iterum in lucem prodit, ita se oculis quasi captum sentit, ut omnia ipsi confusa esse videantur, quanto magis eorum oculi lædi per plenam, subito admissam, lucem debent, qui per annum & ultra sæpius, propter suffusionem, quasi in tenebris fuerunt? Quocirca ut prætet ferenum diem eligere, tamen neque in ejusmodi conclavi curationem facere convenit, quod orientem aut meridiem, vel, si curatio post meridiem suscipitur, occiduum spectat, neque utile est sine velis demissis esse, plenamque lucem admittere. Parum quoque, etsi his non neglectis, eorum mihi consuetudo probatur, qui ægrum sic statuunt, ut recta ante se fenestras habeat (a). Ut enim oculus irritari, ab irruente luce, non queat, tamen ipsius medentis caput ita suffusione affectum oculum obscurabit, ut distingui suffusio perfecte vix possit. Quare ad oculum ægrum satis & sic illustrandum, ut irritari tamen non possit, ægrum oportet ita statuere, ut lux a latere accedat. Propter eandem rationem, utque oculi motus curanti medico impedimento non sit, sanus oculus deligari debet. Neque vituperari *Taylori* aliorumque mos debet, qui, cum veterum nonnullis (b), superiorem palpebram contra supercilia firmant, atque scuto quasi aliquo illum superciliarum locum adstringunt, ac comprimunt, quo nervi ad frontem atque superiorem palpebram elabuntur. Videtur enim horum compressio; ut immobilem palpebram superiorem facere, ita sensum, propter ciliares nervulos, in oculi interioribus partibus, obtundere, utque nullum fere æger dolorem sentiat, efficere. Alia ejus compressionis ratio est, quam nonnulli specillo faciunt ita per palpebras oculo injecto, ut tum prominentior ipse fiat, tum vero etiam prope modum immobilis præstetur. Quorum illud parum, hoc contra perquam utile est, modo non tanta compressio fiat, neque tam longa difficilisque curatio sit, ut affluxus humorum ad oculum concitetur (c).
Quare.

(a) Hoc tamen facere jubent *Antonius* p. 175. *S. Yves* p. 295. De positu ægri vid. *DuRoi* p. 159.

(b) Vid. *Dalechamps* chirurg. *Françoise* p. 101.

(c) Inanis metus est *Antonii*, ne, specillo adhibito, aqueus cogatur effluere, quod fere efficere debeat, ut uvea, aliæque interiores partes acu lædantur. vid. p. 195. Vid. etiam *Sharpius* l. c. p. 311.

Quare ut in illis, qui meticulosi non sunt, præstet oculum jubere aliquantum versus nasum torquere, & digitis palpebris injectis, aliquantum firmare, ita in aliis juvabit specillo uti, maxime si medicus manum non perfecte stabilem habeat. Dum enim æger oculum versus nasum torquet, patet omnino locus, per quem acus demitti debet, ut ab eo minus, quam alias fieri posset, aberremus. Specillum vero hanc duplicem utilitatem habet, ut & oculum firmet, quod pariter ad securitatem curationis non parum valet, & locum extremo suo medentibus præbeat, cui acu inniti possint, curationemque cum minore oculi incommodo perficere. Qui enim acum oculo sine specillo imprimit, nisi manu admodum stabili utatur, oculum fatigare debet, præcipue tum, quando suffusio, propter quamcumque causam, ægre deprimitur. Atque hoc est, de quo *Taylorus* laudari posset, qui specillo sic utebatur, ut super ejus extremo acum immitteret, atque moveret.

§. I V.

Plurimum quoque refert scire, qualis potissimum acus, ad suffusionem feliciter tollendam, requiratur. De qua antequam dicam, omnem curationem breviter exponam. Est igitur acus paulo plus, quam duabus, à corneæ ambitu, lineis, ita in oculum demittenda, ut in vitreum humorem descendat, atque ad velamenti lentis posteriorem partem accedat; qua oblique incisa, lens ipsa ex loculo suo excutienda est, atque in vitreum humorem sic deprimenda, ut per pupillam inspicienti, etiam ubi hæc maxime dilatata est, apparere non queat. Itaque, ut ad acum redeam, ut illos saltem excusari posse, si non laudari existimo, qui cataractam membranam esse opinati, rotunda acu utuntur, partim ut prehensam membranam, ut credunt, convolvendo deducere queant, partim ut lentem crystallinam minus lædant, sive per vitreum acus intret, sive recte ad cameram aquei posteriorem penetret; sic parum intelligo, cur, qui non nisi crystallinas suffusiones ponunt, tamen rotundas acus laudent (a). Præterquam enim quod ad tunicas oculi perforandas, atque ad velamentum lentis incidendum parum sunt aptæ, lens quoque deprimi ejusmodi acu commode non potest. Quæ si lentis superiori parti ad deprimendum imponitur, facile admodum, super duriore præsertim lente, ita vacillat, ut ciliarium processuum ac velamenti anterioris partis læsio vix evitetur, si contra infigitur lenti, metus est utique, ne in partes aliquot lens discerpatur, aut ne, dum acum ex oculo educimus, lens

ite-

(a) *DuRoi* dicit, rotundas acus ecchymosin facile producere, choroideam à sclerotica separando, nihilominus tirones artis iis vult uti, quia metus non sit, ne, difficilijus transeuntes, ad oppositum bulbi latus pertingant, quam causam puto vix alicui probatum iri. p. 155. sq.

iterum excitetur. Parum etiam aptæ sunt tenues illæ ac flexiles, atque in apice acutæ secantefque acus, quales *Taylorus* suffusionis curationi adhibebat. Quæ quamvis facile possint, ac, sine magnæ alicujus læsionis metu, in oculum demitti, tamen ad velamentum lentis incidendum parum valent, quodque *Tayloro* sæpius accidit, lentem in plures particulas dividunt, quod & longiorem debet, & periculosam quoque curationem efficere. Erit igitur cæteris omnibus illud acus genus præferendum, quod, quicumque fere crystallinas suffusiones ponunt, post *Briffseau* laudarunt, quodque scapum compressum paululum, atque in marginibus rotundulum habet, mucronem latiusculum atque acutum, qualis nimirum illa circiter acus est, cujus iconem *Briffseau* (b) dedit. Debet autem apex vel cuspis parum acuta, totus mucro non, nisi ab altera parte, acutus esse, prætereaque, ubi latitudinem habet, qua compressis scapi faciebus respondet, altera parte planus, altera tantillum excavatus. Oportet vero etiam tenuem satis parumque latam acum esse, ut tum demitti facile possit, tum quoque vicinas lenti crystallinæ partes vix lædat. Tamen hanc quoque acum ex recentissimis auctoribus rejiciunt *Daviel* (c) atque *Pallucci* (d), quorum ille & cuspidem & aciem damnat, hic aciem solum. *Daviel* quoque se acum invenisse gloriatur, quam ut dicat, nullam fere cuspidem aciemque habere, de cætero non describit, & à *Pallucci* siphon excogitatus est, cum acu abscondita, quam se scribit ad suffusionis curationem adhibiturum esse (e). De quibus inventis, cum ipse non viderim, etsi judicium ferre nolo, tamen me parum intelligere fateor, quomodo obtusa acus in oculum demitti, & quod *Daviel* vult, lens simul cum velamento suo deprimi possit, utque interiores oculi partes non negem, posse aliquando acu acuta lædi, tamen minus frequenter, & minus periculose, quam uterque auctor existimat, lædi debere arbitror, modo aliquis ad sedem suffusionis, ac lentis magnitudinem animi recte attendat, depressionemque ejus lente perficiat.

§. V.

Nunc vero ad curationem ipsam veniamus; quam qui recte vult feliciter perficere, ante omnia scire debet, quo maxime loco oculus percutendus sit. Fuit autem de hac re à *Petito* (f) sic actum, ut modo aliquis crystallinas suffusiones admittat, nihil facile inventurus sit, quod
repræ-

(b) Loc. cit. Tab. I. fig. 2. p. 202. sqq.

(c) Mercure de France an. 1748. Sept. p. 200. 205.

(d) Nouvelles remarques sur la Lithotomie, Avertiss. p. 11. sqq.

(e) Loc. cit. Tab. I. fig. 1-5.

(f) Mem. de l'Acad. R. des Sc. 1726. p. 370. sqq.

reprehendi queat. Processuum enim ciliarium in choroidea fines ad alteram circiter lineam ab illo cornæ loco sunt, quo sclerotica oblique adhæret, atque tribus ut plurimum lineis, ab eodem loco, muscoli aponeurosis distat, cui æque ac ciliaribus processibus parcendum esse, inter omnes convenit. Neque medentes debent, saltem in senibus, negligere, quod non raro observatur, adnatam tunicam, qua cornæ obduci incipit, opacam reddi, limitesque adeo cornæ angustiores fieri. Itaque punctio- nis locus debet duas semper, vel potius duas cum dimidia, lineas a cornæ ambitu abesse. Quem locum seligere etiam propter hoc convenit, quia ibi stelliformium vasculorum in choroidea fines sunt (*g*), atque acus potest posteriori velamenti lentis parti quam commodissime admoveri. Etsi igitur planum atque effectum est, ad quam distantiam à cornea acus immitti debeat, neque de hoc aliquem dubitaturum esse existimo, an non id fieri, ab interni anguli parte æque commode atque externi, possit, tamen de hoc medentes parum sollicitos esse invenio, an medio loco debeat oculus perforari, an potius inferius vel superius. Videntur tamen plerique medio loco facere, quod partim propterea satis non placet, quia, ut lens possit alte in vitreum deprimi, quod cum aliqua debet difficultate fieri, oculus in tunicis suis vexari oportet, partim etiam tum fieri non potest, ubi acum super specillo immittimus. Cumque ex his etiam planum esse oporteat, acum multo minus per superiorem partem imprimendam esse, erit *Duddello* (*h*) aliisque accedendum, qui ad unam lineam circiter infra medium, oculum perforandum volunt. *Taylorus* enim, quia ad duas lineas & fere plus infra medium, acum demittebat, oculum sæpe, saltem in difficili curatione, & dum acum volebat educere, vehementer torquebat, quod quidem dolores debuit, inflammationesque concitare.

§. V I.

Acus, quomodo in univcrsum teneri debeat, bene fuit à *St. Yves* (*i*) declaratum. Mallet tamen minimum eique proximum digitum non scrip- sisset, temporibus imponi debere; quo enim acus possit ad partem len- tis posteriorem commode demitti, sunt illi digiti aut fere minimus tantum, non tam temporibus, quam extantiori malæ loco, sub angulo oculi ex- terno, imponendi. Id tamen debet non nisi tum fieri, ubi specillum non adhibetur. Quo qui utuntur, ut acum paulo aliter, extensis fere digitis tenent, ita etiam tunicis oculi lente imprimunt, easque pertundunt; dum, qui digitis tantum oculum firmant, uno ictu soleant, & quasi im-
petu

(*g*) Conf. supra cap. I. §. IV. V.

(*h*) Loc. cit. p. 160.

(*i*) Loc. cit. p. 295. seqq.

petu quodam, demittere (*k*). Est tamen nulla propemodum ratio, cur oculus debeat diverso modo perforari, quin potius metus est, ne, si oculus aliquis velit, ubi acus fuit loco punctiois admota, lente, atque, ut cum conicis plerique acubus solent, quasi torquendo, perforare (*l*), sclerotica à choroidea separetur, eoque loco aliqua humoris effusio fiat. Acum tamen prius proxime admoventi necesse est, ne à verò punctiois loco aberret, neque etiam aliter, quam ut dirigi debet, in oculum defigatur. Omnes vero ita pertundunt oculum, ut acus in vitreum descendat (*m*), alii ita, ut ejus quasi centrum attingat (*n*), alii, plurimique, ut recta ad lentem perveniat (*o*). Ex quibus qui hoc faciunt, processum ciliarium, velamentique lentis anterioris læsionem evitare vix possunt, qui illud, etsi vitrei plures membranulas dividunt, quod longe levius est, tutius multo partem suffusionis posteriorem attingunt. Est igitur acus ita oblique sursum, versus medium vitrei, demittenda, ut proxime post lentem sit, ad quam deinde est convertenda. Etsi vero notius est, quam ut à me ostendi debeat, quæ latiusculo mucrone instructæ sunt acus, ita tenendas, atque in oculum defigendas esse, ut, quæ plana earum acies est, superiora, quæ tantillum excavata, inferiora spectet, id tamen de marginibus addendum est, acutum versus externum oculi angulum debere conversum esse, obtusum versus corneam. Neque tutum est, eam in oculo aliter convertere; quare medentium multi acui notam imprimendam curant, per quam, an recte acus conversa sit, possint distinguere. Aliam nonnulli etiam notam habent, quæ, quam alte acus in oculum descenderit, ostendat (*p*). Quod cum magnam utilitatem habeat, deberet utique ab omnibus observari. Ut enim de vitrei graviori læsione vitanda non dicam, plurimum refert acum ita demittere, ut, per vitreum, ad retinam & choroideam oppositi lateris non transeat, atque ad lentem converti possit, præterquam quod processus ciliares hinc & illinc lædantur, quorum alterum potest accidere, si non satis alte, alterum si justo altius acus depressa fuit. Debet tamen hæc nota, non in omnibus acubus, eidem loco imponi, quod ex magnitudinis oculorum globi diversitate sequitur, quam medentes facile dijudicare poterunt.

§. VII.

(*k*) Idem recte voluit *Heisterus* Tr. de catar. p. 298.

(*l*) Ita jubent facere *Brisseau* p. 100. 196. *Antonius* p. 177. *St. Yves* p. 296.

(*m*) *Brisseau* hoc fecit, etsi latiuscula acu usus p. 100.

(*n*) De *Celso* id ostendit *Petitus* Mem. de l'Acad. Roy. des Sc. 1725. p. 21. sq. qui admodum prope ad corneam perforant, possunt partim aqueum intrare, partim intrabunt vitreum.

(*o*) Vid. *Brisseau* p. 196. *St. Yves* p. 296. *Schacher* de cataracta Diff. p. 29. sq. *Ferrius* loc. cit. p. 39. *Henckelius* Diff. de catar. p. 27. *Duddellus* p. 160.

(*p*) Veteres, ut *Paulus* Lib. VI. cap. 21. & *Albucasis* Lib. II. cap. 23. dixerunt, iudicis latitudine demitti acum debere.

§. VII.

Jam igitur eo ventum est, ut, quomodo lens debeat ex suo velamento exenti, atque in vitreum humorem deprimendo abscondi, declaremus. Primum igitur, post *Petitum* nemo, præter *Ferrenum* (a) *Taylorum*, (b) *de la Faye* (c) atque *Henckelium* (d), de parte velamenti posteriore incidenda aliquid proposuit, quodque fuit propositum, satis tamen obscurum est, vel ita comparatum, ut sequi horum auctorum præcepta vix liceat. *Ferrenus* enim acum scripsit protinus ita ad faciem posteriorem lentis demittendam esse, ut inter hanc & velamenti posteriorem partem sit, quæ deinde acu retrorsum mota incidatur. Quod etsi ratione velamenti aperiendi malum non sit, est tamen ratione acus demittendæ, quæ facillime potest, ac debet fere, hoc modo in processus ciliares incidere eosque dividere. *Taylori* vero hujus curationis descriptio adeo affectata est, ut, an ipse sciat, quæ scripserit, jure dubitari queat? Neque etiam plana satis mihi sunt ea, quæ *Henckelius* de capsula seu velamento lentis, in ejus latere, non vero in pupillæ medio incidenda habet, quamvis transversalem incisionem partis posterioris & inferioris capsulæ, infra pupillam, addat, haud inconsulto institui. Qui enim à latere vellet incisionem tentare, partim necessario processus ciliares læderet, partim efficeret, ut incisione non satis magna facta, lens non, nisi vi magna, exprimi posset, quod aliter posset eosdem processus lædere, & difficultatem deprimendi suffusionem auget. Acu igitur in oculum demissa, manum ad tempora paululum inclinari oportet, quo mucronis acus obtusus margo velamenti lentis posteriorem partem, non in medio, sed inferius attingat, quod, per pupillam inspiciendo, licet ex motu lentis cognoscere. Ex quo si patet, mucronem acus parti lentis inferiori laterali admotum esse, patet autem ex hoc, quod lens superiore internaque parte ab uvea recedit, opposita autem accedit, imprimenda cuspidis paululum lenti est, & manu à temporibus tantillum revocata, tum versus oppositum lentis latus, tum retro etiam oblique promovenda, quo velamentum partim cuspidis acus, partim margine mucronis acuto, eo modo incidatur, qui in fig. VI. expressus est. Si vero acus inveniatur, nondum ad partem lentis lateralem pervenisse, manum ulterius ad tempora inclinari necesse est, donec cuspidis possit, in partem velamenti lateralem, proxime ad eum locum, defigi, ubi processus ciliares adhærent.

§. VIII.

(a) Loc. cit. p. 39. sqq.

(b) Loc. cit. cap. XI.

(c) Remarques sur *Dionis* p. 556.(d) *Diff. de catar. crySTALL.* p. 27.

S. VIII.

Ut hæc de velamenti lentis incisione sufficiunt, si simplex admodum suffusio est, ita etiam tum licet lentem ipsam facili negotio ex velamento suo ejicerè. Modo enim manu tantillum depressa, acus ad partem suffusionis superiorem moveatur, eidemque facies mucronis aliquantum excavata sic imprimatur, ut margo obtusus corneam spectet, lens ita premendo cogitur, per plagam, velamento infictam, in vitreum exire. Exit vero, si solida fatis est, neque velamento quasi agglutinata. Quare si cedere leni pressioni non vult, protinus abstinendum, & acus potius in superiorem lentis partem est infigenda, quo possit lens, manu levata paululum simulque antrorsum mota, in partem vitrei lateralem inferioremque deduci. Deduci autem sic debet, ut quæ facies lentis anteriora atque posteriora spectabant, jam versus superiorem inferioremque oculi partem conversæ sint. Quorum omnium si rationes exponi debent, quamvis negare nolim, successum etiam habere curationem tum posse, si velamenti posterior pars, medio aut alio quocumque loco, incidatur, neque cum iis facio, qui, si medio loco incisum velamentum fuerit, cicatricem nasci debere credunt (a), quæ radios aliquantum in tercipere possit, quæ is hic nunquam formabitur, præstare tamen existimo, inferiorem potius, quam alio loco, incidere, tum quia lens potest facilius per hanc, quam per aliam plagam, exprimi, vitreus autem contra in sacculum lentis admitti, tum quia acus, ea, qua dictum est, obliquitate, in oculum demissa, ad moveri alii velamenti loco commode vix potest. Sæpius vero, præcipueque tum, fateor, necessarium erit non tam incidere hoc velamentum, quam potius quasi concidere & lacerare, ubi lens ita in sacculo suo conclusa tenetur, ut eximi, supra descriptis modis, non queat. Quod modo sic fiat, ut acu non sæpe huc illuc acta, vitrei humoris cellulæ nimium dividantur, non tam noxium potest esse, quam vere utile, quatenus vitreus tum potest sacculum lentis facile implere, atque in sphaeræ superadditæ segmentum attollere (b). Quod autem acum dixi ita, ad velamentum incidendum, tumque etiam ad lentem exprimendam, demitti debere, ut margo mucronis obtusus corneam spectet, id, propter processus ciliares velamenti anteriori partem, faciendum volui, quorum læsio, quantum quidem potest, vitari debet. Neque alia ratio est, cur talem acum vulgaribus prætulerim, quæ nempe mucronem habent, utrinque acutum. Præstat etiam lentem premendo posse e suo sacculo expellere, quam acu infixam

exi-

(a) Vid *De La Faye* loc. cit. In lamina anteriore *Morandus* cum majori verisimilitudine dixit, cicatrices nasci. Vid. *St. Yves* Reponse à une lettre p. 18.

(b) Hoc modo & illud incommodum vitæbatur, quod *Morandus* metuendum esse voluit, ne scilicet anterior velamenti lamina cum posteriore concresecat. *Hist. de l'Acad.* 1722. p. 24.

eximere. Disci enim ex *Duddelli* (c) exemplo potest, quam difficulter interdum expediatur iterum acus, & quantum interim oculi interiora vexari debeant. Fieri vero interdum sciendum est, ut, dum acus in lentem demissa, propter velamenti sectionem, retrorsum movetur, lens simul exprimitur, quod ad felicem suffusionis curationem pertinet. Debent tamen tum quoque medentes operam dare, ut lens non aliter, quam ut ante dixi, deprimatur. Si enim ita deprimatur, ut facierum altera superior, altera inferior sit, nunquam committi ille error potest, de quo vitando tam multa a *Petito* (d) scripta sunt, atque semel ita depressa lens, ut per pupillam, etsi quam maxime dilatatam, nusquam appareat, nunquam aut saltem multo minus iterum levabitur, quam si facierum altera anterior esset, ac vitreus humor margini tantum lentis inniteretur. Multum huc etiam confert vitrei lamellas parum destruere, ut quibus lens depressa videtur teneri debere, lentemque ita deprimere, ut sub se membranam vitrei quidem, liquorem autem vix habeat. In qua tamen depressione facienda hoc curare necesse est, ut non vitrei membrana, multoque minus retina ac choroidea vexetur.

§. I X.

Ante hæc omnia autem videbatur declarandum esse, cur debeat pars velamenti anterior integra servari. De qua re ut supra dicta non repetam, primum neque expeditior curatio fit, si ipsi non parcitur, neque felicior. Ex medentibus enim adhuc nemo ostendit, qua ratione hoc velamentum cum vitrei membrana continuum, acu, sine periculo, separari queat, atque cum lente deprimi. Neque me illa movent, quæ solent aliqui, de metuenda ejus futura opacitate, & quasi morte [a], vel etiam de noxii turbidique humoris, in concava ejus facie, secretionem [b] movere; eaque me tamdiu movere non poterunt, quamdiu per experimenta, saltem in mortuis facta, non ostendetur, esse hæc mala novam hanc suffusionem curandi viam consequuta. Vanus etiam metus esse videtur, quem olim *Morandus* [c] habuit, ne lente expressa, duæ velamenti laminæ concrefendo opacæ fiant. Deinde, qui velamenti hujus & crassitiem singularem & corneam fere naturam perpenderit, an credere is poterit, non mutari visionem debere, si omnino tollatur? Ponas præterea velamentum non tolli, sed ejus quasi quasdam lacinias relinqui, quod frequentissime debet acci-

(c) Loc. cit. p. 178.

(d) Loc. cit. A. 1726. p. 326. fgg.

(a) Vid. *Heuckelius* Diff. p. 28.(b) Vid. *Morgagnus* Epist. XVIII. n. 24. Annon huc pertinet membranea suffusio, quam *St. Yves* dicit ex pure nasci, quod, cystica cataracta perfossa, in aqueum effluit? Vid. p. 311. fgg. & *Reponse à une lettre critique* p. 13.

(c) Loc. cit.

accidere, nonne illas oportebit & fluctuatione sua, visionem turbare (*d*)? Porro, si etiam totum tollatur, quid putas cum vitreo debere contingere, qui lentis sedem occupat? Nonne idem, quod in Anatome fit, membrana ejus incisa, nempe, ut non in unum aliquem, verum in plures potius minores quasi tumores attollatur? ex quo gravius fere, quam ex opacitate ipsa, malum proficisci oportet, objectorum confusionem.

§. X.

Hæc igitur simplicem veramque crystallinam suffusionem spectant. Superest, ut nonnulla de singularibus quibusdam casibus subjiciam. Ex quibus ut primum de eo dicam, in quo lens depressa non manet, sed, ac levata, iterum affurgit, primum & deprimi denuo ita oportet, ut simul a velamenti loco paululum retrorsum urgeatur, & depressam aliquandiu teneri. Quod si successum non habeat: videaturque lens quasi fibrillis quibusdam, quales exterior glutinosa substantia fingit, & quæ ab *Antonii* appendicibus non differunt (*a*), velamento suo adhærere, acum necesse est, margine mucronis obtuso, velamento lentis sic admovere, ut fibrillæ illæ, quasi leviter deorsum abradendo, solvantur, tumque lentem ipsam deprimere. Ut hoc sæpius accidat, vix unquam tamen, si curatio secundum *Petiti* præcepta fit, suffusio propterea iterum levabitur, quia lens cum toto velamento suo deprimitur (*b*). Quod ut tamen ponamus fieri posse, si, aeu imposita lenti deorsumque acta, lens percipitur difficulter admodum, & non aliter descendere, quam ut uvea simul multum mutetur deorsumque agatur, protinus desistere oportet, & velamenti posteriore parte quasi concisa, lentem ipsam aliter excutere. Alia incommoda a lentis in aliquot patriculas divisione proveniunt. Cum enim relinqui in vitreo natantes non possint, etsi leguntur sæpius sponte descendisse, debeantque potius singulæ seorsum deprimi, tum oculum vexari necesse est, tum vitreum nimia agitatione sic solvi, ut minus porro ad radios frangendos aptus sit.

§. XI.

Alias animadversiones illa suffusio desiderat, in qua lens opaca cujuscumque indolis liquori innatat. Quod cum primum cognitum fuit, velamenti anteriorem partem existimo, acu inferius perforandam esse, quo liquor

(*d*) Vid. Cap. I. §. XIII. & *Daviel* loc. cit. p. 215. sq.

(*a*) Hoc *Brisseau* accidit p. 101. Conf. *De La Faye* loc. cit. p. 555. sq. & *Daviel* loc. cit.

(*b*) Hinc intelligitur, quam recte, quo olim *Celsus* proposuerat, recentiorum nonnulli laudaverint, debere nempe, quæ deprimi suffusio non possit, in plures partes concidi, de quo vide *Heisterum* Tract. de Cataract. p. 300. Refutat *St. Yves* p. 316.

liquor in aqueum humorem exire possit (a). Præterquam enim, quod, quia liquidum, in quod vitreus humor conjicitur, hunc ipsum haud fubire videtur, pus quoque vel lacteum humorem probabile vix est, cum vitreo misceri posse, in eoque deinde subfidere; contra de aqueo permultæ observationes habentur (b), qualem & Præses fecit Parisiis lacteum similemve alium liquorem in eum effusum, brevi subfidere. Si vel hoc non fieret, vel, ne iterum exsiccatus aqueum turbaret, metuerimus, posset facile, cornea incisa evocari, quod de vitreo ne quidem cogitare licet (c). Oportet tamen lentem prius in vitreum deprimi, tumque velamenti anteriorem partem perforari. Aqueo enim turbato, lens vix, aut parum tuto deprimeretur. Cum hoc purulentæ suffusionis casu aliquando etiam velamenti anterioris lentis opacitas juncta est. Quam ut ponam, ejecta jam lente, apparere, neque totam æqualem, videtur primum abrasio lenti viscidique humoris, a facie velamenti concava, tentanda esse, cui faciendo aptus etiam mucronis acus obtusus margo foret, quo quidem velamentum facile non laceraretur. Si successum non habet, videtur utique *Duddelli* (d) consilium sequendum esse, velamentum ipsum in medio, late perforandum, quo luci aditus ad vitreum pateat. Neque aliter fortassis ea suffusio curanda est, quæ propter lentem cum velamento concretam, sine metu destruendi oculi bulbi, dejici non potest. Lente enim cum velamento perforata, aliquis tamen luci ad vitreum retinamque accessus datur (e). De cæteris suffusionum generibus, deque symptomatibus variis, quæ curationi, interdum optime factæ, superveniunt, neque libet hic aliqua addere, neque fere addere, tempus permittit. Unum, quod addere debeam, acus extractionem spectat, quam non torquendo decet (f), verum potius, ita perficere, ut acus lente, & qua directione demissa in oculum fuit, recta educatur.

(a) Idem facere se scribit *Petitus* loc. cit. Contra *Ferrenus* laudat methodum suam, quia partes lacteæ aliæque a camera oculi anteriore avertantur. loc. cit.

(b) Vid *Antonius* p. 196. Obs. I, II, III.

(c) Forte de his suffusionibus valet veterum præceptum, de curanda suffusione per acum, per corneam immissam, de quo vid *Morgagnus* Epist. XIX. n. 2. sqq.

(d) Loc. cit p. 171. 176. 179. sqq.

(e) Vid *Duddellus* ibid.

(f) Hoc nempe veteres voluerunt, & sigillatim *Paulus* loc. cit.

F I N I S.

E X P L I.

EXPLICATIO FIGURARUM.

Fig. I.

EXhibet modum, quo palpebræ digitis diducuntur, & oculus firmatur, cujus cornea ad angulum internum conversa, pariter atque modum, quo acus teneri, atque immitti, & digiti, annularis & minimus, malæ imponendi fiat; sigillatim vero indicat.

- (a) Locum punctiōnis.
- (b) Acum ipsam in oculum immissam.

Fig. I I.

Oculum sistit cum palpebris, talem circiter, qualis Fig. I. in qua.

- (c) Denotat vulnus, per acum factum, in conjunctiva.

Fig. I I I.

- (d) Vulnus scleroticæ inflictum.
- (e) Aponeurosis musculi recti externi.
- (f) Laciniæ conjunctivæ separatae reflexæ.

Fig. I V.

- (g) Scleroticæ dissectæ pars reflexa.
- (h) Cornæ facies posterior.
- (i) Ligamentum circulare, aut ciliare.
- (k) Vulnus per acum factum in choroidea.

Fig. V.

- (m) Vulnus idem in choroideæ facie interiore apparens.
- (n) Scleroticæ dissectæ particulæ.
- (o) Corona ciliaris, vel processus ciliares.

Fig. V I.

- (r) Humor vitreus.
- (s) Lens crystallina inclusa sacculo suo.

T 2

(t) Pro.